

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1944 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om vissa arbetares vid riksbankens pappersbruk placering i pensionsgrupp.

I två till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade lika lydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 69 av herr *Franzon* och den andra inom andra kammaren under nr 70 av herr *Wallentheim* jämte två av kammarens övriga ledamöter, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till fullmäktige i riksbanken måtte uttala, att hinder från riksdagens sida icke möter för inplacering av följande tre arbetare vid riksbankens pappersbruk, nämligen maskinisten S. Holmgren, elektrikern C. A. Andersson och modellsnickaren P. O. Ohlsson, i pensionsgrupp 2 enligt riksbankens tjänstepensionsreglemente för arbetare.

Vid 1943 års riksdag fastställdes reglemente angående tjänstepension för arbetare vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk (riksbankens tjänstepensionsreglemente för arbetare), vilket ersatte 1935 års tjänstepensionsreglemente för nämnda arbetare.

Enligt 1943 års reglemente hänföras de manliga arbetarna vid riksbankens pappersbruk till någondera av följande pensionsgrupper, nämligen
till *pensionsgrupp 1*: arbetsledande förmän och förste formare,
till *pensionsgrupp 2*: andre formare, guskare, förste formbindare, förste limmare och förste valsare,
till *pensionsgrupp 3*: till pensionsgrupp 1 eller 2 ej hänförliga arbetare i anställning, för vilken kräves särskild yrkesutbildning, samt
till *pensionsgrupp 4*: arbetare i anställning, för vilken ej kräves särskild yrkesutbildning.

I punkt 2 av övergångsbestämmelserna till det nya reglementet stadgas, att för sådan arbetare, för vilken tjänstepensionsunderlaget enligt detta reglemente understiger pensionsunderlaget enligt 1935 års reglemente, ökat med procentuellt dyrtidstillägg motsvarande indextalet 156 (juli 1914 = 100), skall, så länge arbetaren kvarstår i den pensionsgrupp i vilken han placerats vid ikraftträdandet av detta reglemente, såsom tjänstepensionsavdrag alltjämt tillämpas det enligt 1935 års reglemente stadgade beloppet. Såsom tjänstepensionsunderlag skall i här avsett fall tillämpas ett belopp motsvarande pensionsunderlaget enligt 1935 års reglemente ökat på nämnda sätt.

Denna övergångsbestämmelse har tillämpning bl. a. å sådana till pensionsgrupp 2 enligt 1935 års reglemente hänfödda arbetare, vilka ej inneha någon i 1943 års reglemente för denna grupp angiven anställning. Till denna kategori höra de i motionen avsedda tre arbetarna. I enlighet med nyssnämnda föreskrifter i reglementet ha dessa arbetare genom beslut av fullmäktige i riksbanken den 4 november 1943 blivit från och med den 1 juli samma år hänfödda till pensionsgrupp 3 i 1943 års reglemente, varvid punkten 2 i övergångsbestämmelserna förklarats vara tillämplig å dem. På grund härav äro ifrågavarande arbetare tillförsäkrade en pension, som inklusive tilläggsförmåner vid nuvarande indexläge och fullt antal tjänstår uppgår till 3 353 kronor om året. Till jämförelse kan nämnas, att motsvarande pension i pensionsgrupp 3 enligt det nya reglementet utgör 3 254 kronor.

Till stöd för det i *motionerna* väckta förslaget anföres följande:

»Inplacering i någon av pensionsgrupperna 1 eller 2 är förbehållen de arbetsledande förmännen samt de med den egentliga papperstillverkningen sysselsatta kvalificerade arbetarna. Däremot äro förmännen bland hantverkarna hänfödda till pensionsgrupp 3. Bland till denna pensionsgrupp hänfödda befinna sig sålunda även maskinisten S. Holmgren, elektrikern C. A. Andersson och modellsnickaren P. O. Ohlsson. Av dessa har elektrikern ansvaret för brukets kraft- och belysningsanläggningar och samtliga elektriska installationer, maskinisten har ansvaret för brukets ångcentral och ångpanneanläggning och modellsnickaren, som ensam har att utföra allt förekommande träarbete vid sedelformstillverkningen, har dessutom ansvaret för virkeslagret och snickeriverkstaden med därtill hörande arbeten. Den för dem fastställda löneställningen är också likvärdig med de löner, som äro fastställda för de kvalificerade pappersarbetarna. Innan det nya pensionsreglementet fastställdes år 1943 voro de också i pensionshänseende likställda med de till pensionsgrupp 2 hänfödda pappersarbetarna.

Av vederbörande personalorganisation har hos riksbankens ledning påyrkats att ifrågavarande tre arbetare skulle hänföras till pensionsgrupp 2, vilken framställning biträdades av dåvarande inspektören vid bruket. Då emellertid i det av riksdagen år 1943 fastställda pensionsreglementet angives, vilka befattningar som skola hänföras till denna pensionsgrupp, har detta yrkande icke av riksbanken kunnat bifallas, utan torde härför riksdagens samtycke erfordras.»

Utskottet. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen, hava de i motionen avsedda tre arbetarna vid riksbankens pappersbruk blivit av fullmäktige i riksbanken från och med den 1 juli 1943 inplacerade i pensionsgrupp 3 enligt det år 1943 fastställda tjänstepensionsreglementet för riksbankens arbetare. Då emellertid ifrågavarande tre arbetare enligt det tidigare gällande reglementet av år 1935 tillhört pensionsgrupp 2, hava de enligt en särskild övergångsbestämmelse tillförsäkrats pension till minst det belopp, de kunnat påräkna, om sistnämnda reglemente alltjämt tillämpats.

Det i motionen framställda yrkandet innebär, att ifrågavarande arbetare skulle hänföras till pensionsgrupp 2 enligt det nya reglementet. Utskottet

kan för sin del icke biträda detta förslag. En ändring av den i fjol fastställda avvägningen av pensionerna till riksbankens arbetarpersonal synes nämligen utskottet icke utan vägande skäl böra vidtagas, då det i motiveringen till reglementsförslaget uttryckligen framhållits, att reglementets uppräknig av de arbetare, vilka skola tillhöra pensionsgrupp 2, avser att vara uttömmande, även om jämkningar vid organisationsändringar el. dyl. i framtiden förutsatts kunna äga rum. Utskottet vill ock erinra, att arbetarnas fördelning på olika pensionsgrupper skett på grundval av ett förslag, som framkommit såsom resultat av förhandlingar mellan 1941 års pensionskommitté för riksdagens verk och representanter för vederbörande personalorganisation.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motioner I:69 och II:70 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 mars 1944.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Åkerberg*, *Sandén*, *Friggeråker*, *Johansson* i *Fårekulla**, *Löfgren**, *Fahlander*, *Mannerskantz** och *Sundelin*;

från andra kammaren: herrar *Svedman*, *Paulsen*, *Andersson* i *Munkaljungby*, *Barnekow*, *Sundberg*, *Nilsson* i *Landskrona**, *Persson* i *Norrby** och fru *Humla*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.